

INFOBULLETIN

NADAČNÍHO FONDU OBĚTEM HOLOCAUSTU

4 / 2 0 0 5

Z OBSAHU BULLETINU

Probíhající výběrové řízení v programech Péče, Připomínka a Budoucnost	2
Otevření Domova odpočinku ve stáří v Dolní Moravici	3
Dny pro Izrael	4
Obnova židovského hřbitova ve Frýdku-Místku	5
Slavnost v děčínské synagoze	6
Vzpomínka na fyzické osoby	7
Pozvánka na výstavu	8

Vážení a milí čtenáři,

jsem tu s našim čtvrtým InfoBulletinem v tomto roce. V jeho úvodu se nedozvíte, co je uvnitř (jako obvykle), ale jaký byl z mého pohledu 28. říjen – státní svátek – ve Vlašské ulici.

Byla jsem totiž poprvé v demokratické společnosti proti-demonstrovat. Ne, neprat se ani nekřičet, ale svou přítomností vyjádřit názor občana, který nehodlá dát prostor žádným aktivitám propagujícím extrémistické názory, v tomto případě myšlenky Ernsta Zündla, jež je stíhán za popírání holocaustu a na jehož „obranu“ proti špatnému zacházení ve vazbě svolal Národní odpor demonstraci.

I přes počáteční nejistotu (přece jen nemám velké zkušenosti a jsem malé postavy ☺) jsem si demonstraci opravdu užila, když jsem viděla spontánně se shromáždívající občany, kterých bylo dvakrát více než „oficiálních demonstrantů“, profesionálně vyhlízející policisty a slyšela s přehledem a klidem skandované „Vraťte se zpátky do školy“ či „O faktech se nediskutuje“. Měla jsem jen trošku obavy o bělovlasou starou paní, která se s vlající izraelskou vlajkou snažila dát do řeči s demonstranty, ale ti se rozpačitě snažili ji ignorovat.

Musím přiznat, že jsem měla i „profesionální radost“ – NFOH podporuje opakovaně projekty monitoringu rasismu a antisemitismu, které provádějí pracovníci Tolerance a občanské společnosti i Fóra proti antisemitismu a také vzdělávací programy pro studenty i učitele zaměřené na toleranci, lidská práva a informace o holocaustu.

Nás, proti-demonstrantů, ve Vlašské ulici bylo toho slunečného rána nejen více, ale tento neorganizovaný celek obsahoval jak příslušníky židovských komunit, tak i politiky (Karel Schwarzenberg, Jaromír Štětina, Táňa Fischerová...), mediální tváře, pracovníky médií, a také obyčejné lidi – nezařaditelné příslušníky tzv. „většiny“, jejich pozornost je důležitá podle mne nejvíce. Z těchto lidí jsem měla největší radost (i když jsem taky moc ráda viděla „mou“ paní profesorku Šiklovou) – když se totiž rodí totalitní režim, záleží jen na těchto lidech, zda dají prostor extrémním názorům a dají jim vyrůst do rozměrů, které se už nedají změnit. Pokud je celá společnost – ti, o které se jedná, ale i ti, co přihlížejí („bystanders“), vzdělání a pozorní k aktivitám signalizujícím omezení některých práv či beztrestné hlásání extrémních názorů, je šance neopakovat chyby dějin větší. Snad.

Doufám, že jsem rodící se „pozornou většinu“ potkala 28. října ve Vlašské.

Mgr. Jarmila Neumannová, výkonná ředitelka NFOH

S jedním z demonstrantů, který přišel s transparentem „Bez svobody slova není žádná svoboda, žádná pravda a žádná spravedlnost“, se bez výsledku snaží diskutovat pamětnice holocaustu. Odkaz: http://www.holocaust.cz/cz2/news/2005/demo_zuendel

PÉČE – PROGRAM PODPORY PROJEKTŮ V OBLASTI SOCIÁLNĚ ZDRAVOTNÍ PÉČE SE ZVLÁŠTNÍM ZŘEATELEM K POTŘEBÁM TĚCH, KTEŘÍ PŘEŽILI HOLOCAUST

PŘIPOMÍNKA – PROGRAM PODPORY PROJEKTŮ SLOUŽÍCÍCH K DŮSTOJNÉ PŘIPOMÍNCE OBĚTÍ HOLOCAUSTU A VZDĚLÁVACÍCH AKTIVIT O HOLOCAUSTU

BUDOUCNOST – PROGRAM PODPORY VZDĚLÁVACÍCH AKTIVIT V OBLASTI JUDAISMU A ROZVOJE ŽIDOVSKÝCH KOMUNIT

INFORMACE O PROBÍHAJÍCÍM VÝBĚROVÉM ŘÍZENÍ V PROGRAMECH PÉČE, PŘIPOMÍNKA A BUDOUCNOST

V srpnu roku 2005 jsme vyhlásili výběrové řízení v programech:

- PÉČE – sociálně zdravotní péče se zvláštním zřetelem k potřebám těch, kteří přežili holocaust
- PŘIPOMÍNKA – projekty sloužící k důstojné připomínce obětí holocaustu a vzdělávání o holocaustu
- BUDOUCNOST – vzdělávací aktivity v oblasti judaismu

Uzávěrka pro příjem žádostí byla 14. října 2005. K tomuto datu přišlo do NFOH celkem 70 žádostí o nadační příspěvek. Z toho 18 žádostí o nadační příspěvek v programu Péče, 31 v programu Připomínka a 21 žádostí v programu Budoucnost.

Všechny žádosti v průběhu listopadu posuzují dvě grantové komise, které začátkem prosince předloží správní radě nadačního fondu vyhodnocení všech přijatých projektů s návrhem těch, které doporučují ke schválení.

Konečné rozhodnutí o udělení či neudělení nadačního příspěvku učiní správní rada NFOH v polovině prosince 2005.

Seznam podpořených projektů s výší udělených nadačních příspěvků bude zveřejněn na našich internetových stránkách www.fondholocaust.cz do 23. prosince 2005.

Andrea Fictumová

koordinátorka programů PÉČE, PŘIPOMÍNKA A BUDOUCNOST
tel.: 224261573, e-mail: fictumova@fondholocaust.cz

Týden židovské kultury v Holešově - projekt podpořený NFOH v roce 2005.

OTEVŘENÍ DOMOVA ODPOČINKU VE STÁŘÍ V DOLNÍ MORAVICI

*Slavnostní otevření Domova odpočinku
ve stáří v Dolní Moravici.*

Diakonie ČCE je organizací, která v regionu Rýmařovska, Vrbenska a Bruntálska zajišťuje péči o nesamostatné a nesoběstačné klienty v jejich vlastním sociálním prostředí. Již v roce 1993 bylo založeno *Středisko domácí péče* jehož náplní byla pečovatelská, ošetrovatelská a poradenská služba. To vše za účelem umožnit seniorům aktivní stáří a plnohodnotný život ve vlastních domácnostech. V roce 2004 *Diakonie* pečovala již o 649 klientů.

Jedním z velkých projektů *Diakonie ČCE*, na kterém se nemalou částkou také podílel Nadační fond obětem holocaustu, bylo vybudování *Domova odpočinku ve stáří* v Dolní Moravici. Stavba byla započata v prosinci roku 2003. Celé zařízení bylo vybudováno ze staré nevyužitě fary, která dříve patřila římskokatolické církvi a nyní po dokončení slouží čtyřiatřiceti seniorům. Slavnostní zahájení provozu se uskutečni-

lo 30. 9. 2005 za účasti představitelů Městského úřadu Rýmařov, starostky Horního Města, starostky Horního Václavova a náměstka ministra práce a sociálních věcí. Od 3. 10. 2005 se začali do domova stěhovat první uživatelé služeb. V domově najde přístřeší 34 klientů. 11 lůžek slouží pro klienty s demencí a Alzheimerovou chorobou.

Díky naší podpoře jsou po dobu 25 let v případě potřeby rezervovány tři lůžka pro seniory z Židovské obce v Ostravě, kteří přežili holocaust.

Za poskytnuté fotografie a informace děkuji paní Marcelce Staňkové ředitelce *Diakonie ČCE* v Rýmařově.

Andrea Fictumová

koordinátorka programů PÉČE, PŘIPOMÍNKA A BUDOUCNOST
tel.: 224261573, e-mail: fictumova@fondholocaust.cz

DNY PRO IZRAEL

Ve dnech od 10. do 17. října jste mohli v Hradci Královém navštívit již devátý ročník kulturně společenského projektu *Dny pro Izrael*, který každoročně pořádá občanské sdružení *Sion – Nová generace*. Letošní *Dny pro Izrael* vzal pod svou záštitu velvyslanec státu Izrael.

Smyslem celého projektu bylo přispět k dobrým a přátelským vztahům mezi naší zemí a Izraelem v oblasti kulturní, společenské i politické a zároveň posílit i společenské povědomí židovsko-křesťanských kořenů naší kultury. Akce byla určena široké veřejnosti.

Na programu bylo mnoho zajímavých akcí. Týden *Dny pro Izrael* byl zahájen návštěvou spisovatele Arnošta Lustiga, který byl zároveň hostem besedy. V dalších dnech byl uspořádán videovečer v kavárně

Sion, který byl spojený s ochutnávkou košer vín. Speciální událostí letošního ročníku byla panelová diskuse na Univerzitě Hradec Králové na téma *Zahraniční politika ČR vůči Blízkému východu a Izraeli*. Hlavními hosty této panelové diskuse byli ministr zahraničních věcí Cyril Svoboda, dále europoslankyně Jana Hybášková a poslankyně Hana Orgoníková. Na závěr byl připraven slavnostní galavečer, kde mj. vystoupila Marta Kubišová, Josef Vinklář a klezmerová hudební skupina Trombenik.

V článku byly použity informace z poskytnutých materiálů o. s. *Sion – Nová generace*.

Andrea Fictumová

koordinátorka programů PĚČE, PŘIPOMÍNKA A BUDOUCNOST
tel.: 224261573, e-mail: fictumova@fondholocaust.cz

ŽIDOVSKÝ HŘBITOV VE FRÝDKU-MÍSTKU

Nadační fond obětem holocaustu již třetím rokem podporuje projekt Židovské obce v Ostravě – rekonstrukci židovského hřbitova ve Frýdku-Místku, v roce 2003 a 2004 přispěl vždy částkou 80 000 Kč a letos jej podpořil částkou 110 000 Kč.

Židovský hřbitov ve Frýdku-Místku byl založen roku 1882. Pozemek pro hřbitov koupil v roce 1880 Ignát Kolban, nájemce měšťanského pivovaru, a daroval jej místní židovské obci. Poslední místo odpočinku zde našla jako první Ernesta Goldsteinová z Místku, která zde byla pohřbena 10. října 1882, poslední pohřby se zde konaly několik let po 2. světové válce. Většina členů Židovské obce ve Frýdku-Místku byla vyražena během 2. světové války, obec se po válce již nepodařilo obnovit. Hřbitov je dnes jedinou dochovanou památkou města, připomínající dřívější židovskou komunitu.

Hřbitov byl před začátkem rekonstrukce pečlivě zdokumentován, byl pořízen soupis náhrobků, technický stav celého objektu a byla provedena fotodokumentace. V první fázi byly odstraněny z celé plochy hřbitova náletové dřeviny, byl vysekán travní porost a zpevněny všechny cesty – to vše v roce 2003 za pomoci studentů z Polska a Německa z dobrovol-

nické organizace *Aktion Sühnezeichen-Friedendienst* (ASF). V roce 2004 se o tuto pravidelnou údržbu postarali členové židovské obce, v letošním roce obec opět navázala na spolupráci s ASF a v říjnu na hřbitově pracovalo 16 dobrovolníků z Drážďan.

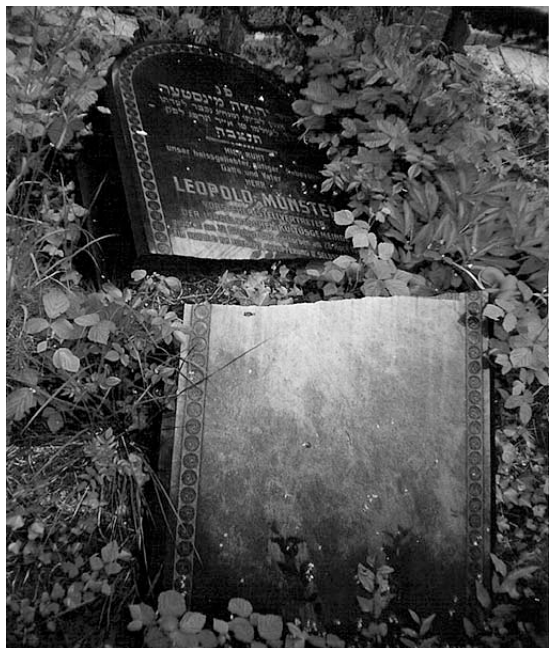
Během tří let probíhala oprava náhrobků, v roce 2003 jich bylo opraveno 45, o rok později 35 a do konce letošního roku by mělo být opraveno zbylých 45 poškozených náhrobků. Na konci projektu bude celá akce zdokumentována.

Hřbitov ve Frýdku-Místku je v celém regionu zapsan jako jediný židovský hřbitov coby kulturní památka, věříme, že jeho rekonstrukce přispěje k ještě většímu zájmu široké veřejnosti.

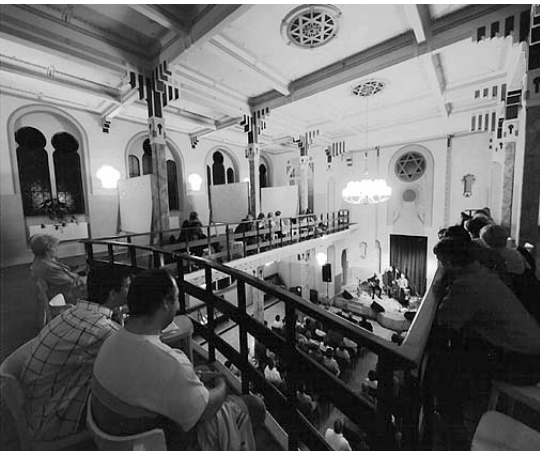
Mgr. Marta Novotná

koordinátorka programu OBNOVA

tel.: 224 261 615, e-mail: novotna@fondholocaust.cz

SLAVNOST V DĚČÍNSKÉ SYNAGOZE

Na neděli 2. října 2005 jsme obdrželi pozvání od pana Vladimíra Poskočila, předsedy Židovské obce v Děčíně, na malou slavnost a prohlídku synagogy v Děčíně. Toto pozvání jsme s radostí přijali, protože už dlouho podporujeme práci pana Poskočila a všech lidí, kteří se podílejí na obnově synagogy. Finanční podpora NFOH započala v roce 2003 částkou 80 000 Kč sloužící na opravu stropu synagogy, dále pokračovala částkou 110 000 Kč v roce 2004 určené na rekonstrukci interiéru synagogy a v roce 2005 se podařilo získat 35 000 GBP z prostředků britské nadace *Hanadiv Charitable Foundation* k realizaci obnovy podlah, dokončení obnovy původní podoby stropu a východní stěny v interiéru synagogy.

První říjnovou neděli jsme se za ošklivého deštivého počasí vypravili do Děčína a byli jsme mile překvapeni množstvím lidí, kteří přišli obdivovat a oslavovat znovuzrození synagogy. V půl páté odpoledne se v synagoze zaplnilo i poslední prázdné místo a program mohl být zahájen.

Úvodní slovo si vzal pan Poskočil, poděkoval za možnost opravit a vylepšit interiér synagogy, hovořil o minulosti i naplánované budoucnosti synagogy jako kulturního a vzdělávacího centra a vyzdvihl práci Nadačního fondu obětem holocaustu, bez jehož po-

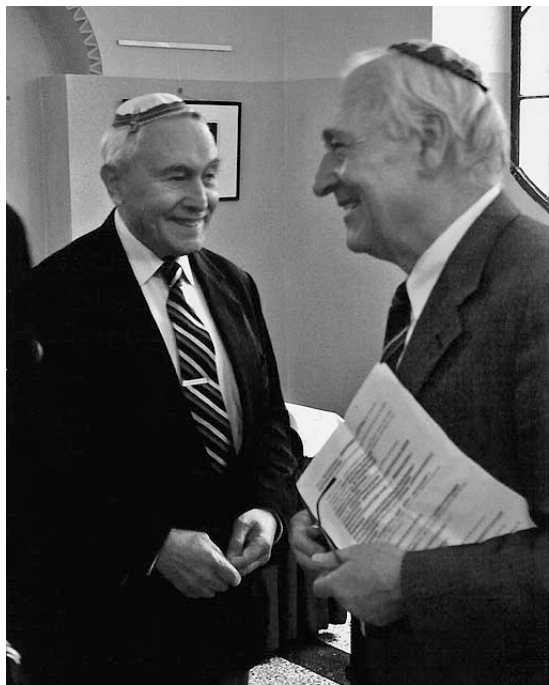
moci by nemohlo k tak rozsáhlé rekonstrukci dojít. Po něm se ujal slova pan Jiří Daniček, předseda *Federace židovských obcí v ČR*, Mgr. Jarmila Neumannová, ředitelka NFOH, a rabín Abramson. Následovalo uložení Tóry do Aronu a závěr pana Poskočila s pozváním na pohoštění.

Díky letité práci NFOH a Židovské obce v Děčíně došlo k celkové rekonstrukci synagogy, která se v současné době bude moci začít využívat i v zimním období díky nově zabudovanému vytápěcímu systému a bude sloužit široké veřejnosti Děčína a okolí.

Ing. Monika Uhlířová

finanční manažer NFOH

tel.: 224 261 573, e-mail: uhlirova@fondholocaust.cz

Prof. Ing. Felix Kolmer, DrSc. a předseda Židovské obce v Děčíně Ing. Vladimír Poskočil.

VZPOMÍNKA NA FYZICKÉ OSOBY

Svou nástupkyní z Nadačního fondu obětem holocaustu jsem byla požádána o pár vzpomínek na více než tři roky, které jsem v NFOH strávila jako koordinátorka programu na odškodnění fyzických osob. Od počátku tohoto roku zde již nepracuji, ještě stále si však pamatuji jména žadatelů, čísla jejich žádostí a nemovitosti, za kterou žádali odškodnění.

Pamatuji si – jako by to bylo včera – když jsem poprvé přišla do práce a nyníjší výkonná ředitelka Jarmila Neumannová otevřela téměř prázdnou skříň. V jedné policiče se tehdy tísnilo možná 20 došlých žádostí o nadační příspěvek. O čtyři měsíce později, po uzávěrce příjmu žádostí na konci roku 2001, jich bylo 1256 a skříňe byly tři. Ještě teď vidím ty hory obálek se žádostmi, jež přicházely doporučeně z celého světa do naší přihrádky na poště asi kilometr od kanceláře a které jsem odtud nosila v batohu. Těsně před uzávěrkou mezi volnými dny na konci roku jsem se na poštu pár dní nedostala, za což jsem byla při následné návštěvě patřičně odměněna: kapacita boxu nestačila, žádosti jsem dostala navrch v několika koších, které se normálně používají na prádlo. Tehdy jsem si přála, abych na poštu přišla s obří nůš.

Zaslané žádosti byly sice velmi důležité, ale mnohem více se mi do paměti vryla setkání s lidmi, které svou žádost přinesli osobně. Většina z nich s nadhledem a klidně hovořila o bolestné minulosti, kvůli které kromě majetku ztratili i své rodinné příslušníky, přátele a známé. Jako by se jejich vnitřní síla přenesla i na mě a celý tým brigádníků programu, zejména pak v závěrečných fázích zpracovávání žádostí před rozhodnutím správní rady v květnu 2003. Minimálně čtvrt roku předtím jsme s kolegyněmi pracovaly běžně 10-12 hodin denně, bychom stihly všechny žadatele kontaktovat a aby i oni stihli všechny potřebné dokumenty ke svým žádostem dodat tak, aby ty pak nemusely být z formálních důvodů vyřazeny. Vzpomínám si, že tehdy nebyvale vzrostly telefonní účty, mnoho zahraničních žadatelů jsme kvůli časovému posunu probudily brzo ráno nebo když už spali, a to i když jsme samy přišly do práce brzy ráno nebo zůstaly pozdě do noci.

Rozhodnutí správní rady o udělení či neudělení nadačních příspěvků sice celý proces zpracování žádostí zakončilo, odstartovalo však nový pracovní ma-

ratón – bylo zapotřebí všem oznámit, jak to s jejich žádostmi o odškodnění dopadlo, těm úspěšným navíc vyhotovit smlouvy o nadačním příspěvku. I přes fakt, že jsme do konce roku 2003 vyplatili více než 88 z přidělených 100 milionů korun, bohužel došlo i k tomu, čeho jsme se všichni báli – někteří žadatelé se udělených nadačních příspěvků nedožili.

Od rozhodnutí správní rady do zaslání poslední, žadatelem podepsané smlouvy o nadačním příspěvku nazpět uběhlo téměř 2,5 roku. Právě teď se píše závěrečná zpráva o programu, který bude zanedlouho oficiálně ukončen. Všichni, kteří se na něm podíleli, však na něj budou ještě dlouho vzpomínat. Doufám, že to bude s pocitem dobře vykonané práce a vydařeného pokusu alespoň částečně napravit některé majetkové škody způsobené otřesným zločinem proti židovskému národu – holocaustem.

Mgr. Ludmila Pocová

VZDĚLÁVACÍ A KULTURNÍ CENTRUM ŽIDOVSKÉHO MUZEA V PRAZE
A OBČANSKÉ SDRUŽENÍ RESPEKT A TOLERANCE
VE SPOLUPRÁCI S MĚSTY LOŠTICE, MOHELNICE A ÚSOV

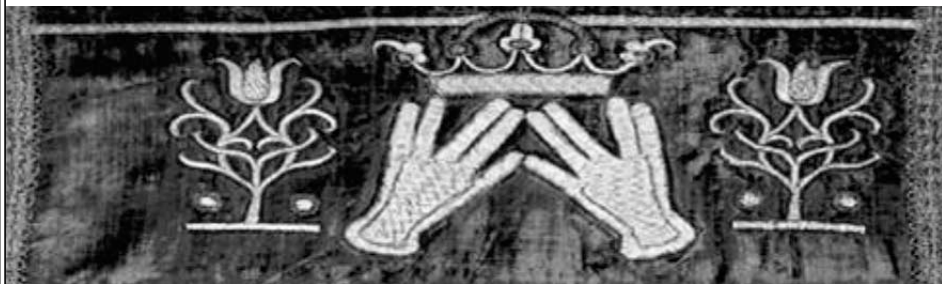
SI VÁS DOVOLUJÍ POZVAT

NA VÝSTAVU

DOKUMENTUJÍCÍ ŽIDOVSKOU HISTORII A KULTURU

BYL JEDNOU JEDEN SVĚT

VZPOMÍNKY NA ŽIDOVSKÉ RODINY Z LOŠTIC A OKOLÍ

VÝSTAVA POTRVÁ DO 20. PROSINCE 2005

VZDĚLÁVACÍ A KULTURNÍ CENTRUM ŽIDOVSKÉHO MUZEA V PRAZE

MAISELOVA 15, 110 00 PRAHA 1, 3. PATRO

TEL. 222 325 172, FAX 222 318 856

VÝSTAVY JSOU OTEVŘENY PRO VEŘEJNOST PO–ČT 10–16, PÁ 10–15

InfoBulletin vydává Nadační fond obětem holocaustu jako informační periodikum určené partnerským organizacím a žadatelům o nadační příspěvek. Adresa kanceláře: Legerova 22/1854, 120 00 Praha 2. Telefon: 224 261 615, 224 261 573. Fax: 224 262 563. E-mail: info@fondholocaust.cz • Internet: www.fondholocaust.cz